

ÉVKÖZI 20. VASÁRNAS

Olv.: Péld 9,1-6 – Ef 5,15-20 – Jn 6,51-58

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Szeretettel köszöntöm – nem tudom, szabad-e ilyen jelzöt használni – a szent maradékot, hát akik itt maradtak Budapesten ennek a templomnak a közösségéből. Pedig ez a mai vasárnap nagyon fontos kérdést tesz föl nekünk, amire minden embernek, aki Istenhívő, válaszolni kell. De hát így jártunk.

Kedves jó testvérek, megszentelődésre hív bennünket az Isten. Jézus Krisztus azt mondja: értük szentelem magamat, hogy ők is megszentelődjenek, és másutt mintegy ennek a mondatnak a folytatásaképpen Jézus azt mondja: ugyanaz a lelkület legyen bennetek, amely bennem volt. Értük szentelem magamat – és akivel összetartozik Jézus, azok megtapasztalhatják, mit jelent az, hogy szeretetben egymásért élünk, egymásért minden áldozatra készek vagyunk, az életünket is készek vagyunk odaadni. Mindenesetre ezen a mai vasárnapon jó lenne, ha mindegyikünk válaszolni tudna erre a felszólításra. A válaszból csak egy fél mondatot, hogy segítek most a bűnbánatunk fölindításában: akikkel összetartozunk, akikkel egységben vagyunk, azoknak az életünkkel tartozunk.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Így tanított Jézus a kafarnaumi zsinagógában, hallottuk. A zsidók zúgolódtak, nem értették a mondandóját: hogyan adhatja a testét eledelül nekünk. Ez a mai vasárnap arra szólít fel bennünket, hogy vállaljuk a megszentelődést, vagyis talán mondhatnám a mindennapok nyelvén így: rendezzük a kapcsolatunkat Istennel meg egymással. És hogyha ez sikerül, akkor normalizálódik a kapcsolatunk a világgal is, mert olyan a kapcsolatunk a világgal, amilyen a kapcsolatunk az Istennel és amilyen a kapcsolatunk egymással. Jézus, ahogy említettem a bevezetőben, ezzel a nagyon érthető mondattal fordult övéihez: értük szentelem magamat, hogy ők is megszentelődjenek, ők is szentek legyenek. Vagyis a krisztusi életszemléletet sajátítsák el, és ez csak akkor lehetséges, ha egységet tudunk létrehozni Jézussal és egymással.

Kedves jó testvérek, nagyon megváltozott a világ sok szempontból, és nem véletlen, hogy újra meg újra előjön ez a gondolat a megszentelődésünkkel kapcsolatosan. És azért nagyon fontos ez, mert valóban erre az áldozatra utal, ami minden szentmisében ezen az oltáron megjelenik, amikor Jézus szavait a pap megismétli: ez az én testem, ez az én vérem, a testem, amit odaadok értetek, és a vérem, ami kiontatik értetek. Ebből egyenes következmény az, hogy a mindennapi kereszténység – most ne a hittel foglalkozzunk, mert ezt olyan könnyű kimagyarázni, hogy kinek milyen Istenkapcsolata van, az titok, az a szívünk mélyén rejtőzködik, és mindenki annyit tud kimondani ebből az Istenkapcsolatból, amennyi megérlelődik ebben a kapcsolatban az emberben – csak hogy a kereszténység gyakorlat.

És pontosan a szentmise erről szól, hogy vallásos élet az eucharisztikus élet. Nem lehet keresztény életet élni krisztusi szemlélet nélkül és nem lehet vallásos életet élni szentmiseáldozat nélkül, amely összegyűjti azokat az embereket, akik rácsodálkoznak Krisztusnak a misztériumára, hogy önmagát adja eledelül, önmagát adja italul nekünk.

Az elmúlt vasárnap pontosan erről elméltünk: aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad és én őbenne. Vagyis azt a nagyon magától értetődő jelenséget állítottuk a középpontba, hogy amit megeszünk, az élteti az embert. Ha nem étkezünk, hallottunk ilyen kirívó esetekről, hogy fényevők, hát a fényevők mind belepusztultak a fényétkezésbe. Az étkezés az fönttartja az ember életét, amit megeszünk, az beleépül az életünkbe.

És Jézus pontosan erre az igazságra hivatkozik, amikor azt mondja: aki eszi az én testemet és issza az én véretem, azzal összetartozom, azzal egy vagyok. És pontosan ezt az egységet az fejezi ki, hogy ugyanazt a lelkületet igyekszünk kialakítani magunkban és megjeleníteni a mindennapokban, amely Jézus Krisztus lelkülete volt, amikor itt a Földön együtt élt velünk. De akár azt is mondhatnám, amit az élelméztudomány sajátos módon emleget a napjainkban: azzá lesz az ember, amit megeszik. Nem mindegy, hogy mivel táplálkozunk, mert asszimiláljuk azt, amit megeszünk, és nem mindegy, hogy milyen élet táplálja az életünket, a mindennapi életünket.

És ez a mai vasárnap egy lépéssel tovább megy: én vagyok a mennyből alászállott kenyér, aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él – és ez egy sajátos életszemlélet kialakítását jeleníti meg a számunkra. Amikor Jézus azt mondja, hogy az, amit én adok, az az örök élet kenyere, akiben kialakult ugyanaz a szemlélet, ugyanaz a lelkület, amely Jézus Krisztusban volt, az már itt a földön olyan értékeket valósít meg, amik kiemelnek bennünket a pusztán természetes étkezés világából, erre az étkezésre hivatkozva egy más életszemlélet formálója és alakítója.

Rendkívül fontos, hogy ezen elgondolkodjunk. Amikor azt mondtam, hogy a vasárnap megszentelődésre hív bennünket, hogy ugyanaz a lelkület legyen bennünk, ami Krisztus Jézusban volt, az pontosan ezt a titkot bogozgatja vagy e felé a titok felé fordítja a figyelmünket. És azért izgalmas ez a kérdés, mert Isten a Szent.

Ha a szentnek a fogalmát akarja az ember megérteni, akkor az azt jelenti a héber gondolkodás szerint, hogy a szent az elkülönített. Akár egyszerűen így mondhatjuk, Isten az, aki más, Isten más, mint az ember. Az Isten szeret: „értük adom oda magam”, mindent vállal azért, akit szeret, mert összetartozik vele. És ez a fajta elkötelezettség ez már valamiképpen a mi vágyainkban születik meg, mert az ember ugyan halandó testben él, de örök élet vágya fogalmazódik meg bennünk.

És amikor ezt a kérdést vesszük elő, akkor utalunk az ószövetségi Szentírásnak az üzenetére, hallottuk: bölcsen éljetelek, hagyjatok fel a dőreséggel, járjatok az értelem útján, és élni fogtok. A dőreség minden, amitől az ember azt várja, hogy boldog legyen Isten nélkül. Ez a világ bölcsessége, az ember boldog akar lenni ebben a világban Isten nélkül. Amikor a bölcsesség fogalom előkerül, ezt négyezer évvel ezelőtt írta le a szentíró, hogy hagyjatok fel a dőreséggel és bölcsen gondolkodjatok. Salamont azért éri az isteni dicséret, mert bölcs szívet kért az Istentől, nem valami evilágít. Mert minden, ami Isten nélküli, az csak dőreség lehet. A mulandótól, a változótól abban a világban, amelyben minden relatív, ezt várni – dőreség.

Akkor, amikor Jézusnak ezt az igazságát magunkévá tesszük, akkor ez pontosan azt jelenti, amit Salamon bölcsessége fejez ki, bölcs szívet kért az Istentől, hogy tudja megkülönböztetni a jót a rossztól. Dőre az az ember, aki Isten nélkül véli elnyerni azt, ami halhatatlan. Márpedig a mi kapcsolatainkban, és Jézus pontosan ezt a kapcsolatot fejezi ki: én a mennyből alászállott élő kenyér vagyok, aki eszi ezt a kenyeret, az egy sajátos kapcsolatba kerül azzal, akit eszik, vagyis Jézussal. Jézusi gondolkodása lesz, jézusi lelkülete lesz.

Gondoljunk csak ezekre a nagyon emberi megnyilatkozásokra: úgy szeretlek, majd megeszlek! Ez mindenképpen az étkezésnek azt az igazságát fejezi ki, nem kannibalizmus, hanem a keleti gondolkodás szerint az étkezés azt fejezi ki, hogy az ember a létében azért él, akivel összetartozik szeretetben. És ezért kell az Isten lelkiületére törekedni, azt elsajátítani. És akkor, amikor Jézus szavára figyelünk, az égből alászállott kenyérrel táplálkozunk, ami ennek az oltárnak az ajándéka, akkor ez azt jelenti, hogy rendezzük az Istennel és az emberrel való kapcsolatunkat.

A megszentelődés ezt jelenti, vagyis a gondolkodásunkat ez határozza meg, akivel összetartozunk, Istennel, azért élünk, akivel összetartozunk, szeretjük, akit szeretünk, azért minden áldozatra készek vagyunk. Az Istenkapcsolatunkat ezáltal lehet rendezni, hogy az Istent szeretjük, mert Ő előbb szeretett minket, és ez az Istenszeretet azt jelenti, hogy mindenre készek vagyunk érte, mert az összetartozást az igazolja, hogy érte az ember mindenre kész.

És ugyanígy rendezni az emberrel való kapcsolatunkat pontosan azt jelenti, hogy összetartozunk, azt jelenti, hogy érte élünk. És ez akkor igazolódik, amikor érte minden áldozatra készek vagyunk, hiszen a létünk értelme az, hogy azért vagyunk, akivel összetartozunk.

És Jézus Krisztus akkor, amikor ezeket az eucharisztikus gondolatokat ajándékozta nekünk, ami misztérium, nyilvánvaló, de az is titokzatos, hogy az ember eszik és életben marad, és az is titokzatos, hogy az ember akivel összetartozik, az olyan szoros, mint az a fajta kapcsolat, ami éltet bennünket az étkezés által, az egymással való összetartozás, az érte kész emberi áldozatnak a nagysága.

Megtaláltam, sokat kerestem József Attilának egy versét. Ugye ismerjük az ő sok-sok vívódását és az ő mélységes gondolkodását, hogy az élet titkát megértse. Akkor, amikor édesanyja meghalt, akkor ezt a sort írta le az egyik versében: „Ettelek volna meg!”, és te a „kukacoknak adtad édes emlőd s magad”. Hát mindazt az üzenetet, amit ez az igazság jelenít meg: aki eszi az én testemet, annak örök élete van, vagyis ez a gondolat, amit hallottunk – ettelek volna meg! Igen, akkor, amikor még összetartoztunk az életben, akkor kellett volna úgy összetartozni veled, mint ahogy az ember elfogyasztja az étket, és ez élteti. Az a szeretet, amivel egymást megajándékozunk a kapcsolatunkban ez élteti az embert.

És ez az örökkévalóságra nyitja az utat, mert bölcs az az ember, aki tudja, hogy az élet mulandó, bölcs az az ember, aki tudja, hogy az élet változik, relatív minden, a gazdagság önmagában még nem jelent boldogságot. Vagy az egészség, amit mindig úgy emlegetünk, hogy a legfontosabb, ha minden elvész, az egészség legyen meg. Egészség? Mennyi boldogtalan egészséges emberrel találkozunk, és rácsodálkozunk nem egyszer a beteg embernek vagy a fogyatékkal élő embernek a békéjére, aki talán sokkal többet sejt meg az élet gazdagságából ebben a kiszolgáltatottságában, mint az ép és egészséges ember.

Testvérek, megszentelődésünkről van szó, rendezni kell a kapcsolatunkat Istennel és egymással. Vagy összetartozunk egymással szeretetben és egymásért élünk és ugyanígy tartozunk össze az Istennel, vagy dőre emberek vagyunk. Dőreség, ha az ember azt gondolja, hogy ebben a mulandó életben, ebben a változó világban, ahol egyik pillanatról a másikra minden megváltozhat, dőreség ettől a világtól a boldogságunkat, a teljes boldogságunkat várni. Nem is tudjuk elnyerni Isten nélkül, mert a változandóság nap mint nap rádöbbszent bennünket arra, hogy gondolkodjunk el, mit jelent bölcsen élni.

Én azt hiszem, hogy pontosan ez a világ, amelyben ma élünk, éppen a bölcsességgel hiányos. Éppen a bölcsesség tudományával nem tud mit kezdeni, egyszerűen azért, mert ez a világ Isten nélkül akar jólétet, Isten nélkül akar boldogságot, Isten nélkül akar megelégedettséget. Éljetek bölcsen és az Úr életet ajándékozz!

Ennek a mai vasárnapnak az a kérése mindegyikünk felé: ugyanaz a lelkiület legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban volt. Vagyis akivel összetartozunk, azért élünk, akivel nem tartozunk össze, ahhoz semmi közünk, akivel összetartozunk, azért minden áldozatot örömmel meghozunk. Ez az a perspektíva, ami az örök élet ígérete, mert az örök élet Isten szeretetteljességét jelenti és a szeretet pedig elmeríti az embert. A szeretet óceán, amelyben az ember Isten szeretetében az örökkévalóság óceánjában boldog.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Isten adja meg nekünk a kegyelmet, hogy rendezni tudjuk kapcsolatunkat Istennel és egymással. Az Isten szent, más, mint az ember, szeret minket, mert összetartozik velünk, azt kéri tőlünk, hogy a szentségre, a megszentelődésre törekedve mások legyünk, mint a többi ember; akivel összetartozunk, azért éljünk szeretetben, áldozatkészségben.

Kedves testvérek! Szent István király ünnepén, augusztus 20-án itt fél 9 órakor lesz szentmise.

+ *Á L D Á S* +